

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

24 квітня 2026 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...відкритим. Як завжди, на початку нашого засідання у зв'язку з відсутністю у нас заповненої вакансії секретаря комітету пропоную обрати секретаря засідання.

Сергій Владиславович Соболев, чи погодитеся, як завжди?

СОБОЛЄВ С.В. Так. Так, як завжди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тоді за обрання секретаря засідання прошу переходити до голосування Сергія Владиславовича Соболева.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк, також для протоколу і стенограми: Васюк Олександр Олександрович присутній, член комітету, народний депутат.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.С. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 13 – за, 0 – проти, 0 – утримались. Отже, рішення прийнято.

Нагадую, що якщо з якихось причин Сергій Владиславович Соболев не може провести підрахунок голосів, то це роблю я, ми визначили це раніше.

Тоді пропоную переходити до прийняття порядку денного за основу, який було розіслано народним депутатам завчасно.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін. Дирдін. Максим Євгенович.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За, Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, рішення прийнято.

Чи будуть пропозиції до порядку денного? Да, Сергій Олексійович Демченко, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Колеги, добрий день. Хотів порадитися тоді з відповідної пропозиції. Вчора за інформацією Голови Фонду держмайна України сталася неординарна подія: безліч безпідставних відмов з боку нотаріусів однієї з областей нашої країни на здійснення чи на вчинення відповідних реєстраційних дій.

Ми можемо це в «Різному» обговорити, якщо не будете заперечувати, щоб не робити це окремим питанням, обмінємося думками і тою інформацією, яка буде. Якщо є заперечення, то тоді окремим питанням можемо визначитися з цього приводу. Мені здається, що в «Різному», пане голову, можемо просто обмінятися думками з цього приводу, в попередньому так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почули.

Давайте, Ігор Павлович Фріс руку підняв.

ФРІС І.П. Я коротко, просто маленьку ремарку, що вчора на моє звернення під тим самим дописом Голови Фонду держмайна, він озвучив, що жодних офіційних звернень до будь-якого з нотаріусів щодо здійснення реєстраційних дій не відбувалося. Чи є зміст про це обговорювати? Ну, можливо, і є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді давайте в «Різному». Якщо ніхто не наполягає на окремому голосуванні, можемо в «Різному» це питання підняти, але, чесно кажучи, як ми без нотаріусів, без нічого. Ну, давайте так, давайте в «Різному»...

ФРІС І.П. Давайте в «Різному», да. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А там подивимось. Добре?

Так, тоді немає інших пропозицій. Пропоную перейти до прийняття порядку денного в цілому.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.
Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За, Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболєв.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов (для стенограми і протоколу) також...

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін – за, прийнято.

На засіданні комітету також присутній член комітету народний депутат України Пузанов Олександр Геннадійович.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Тоді, колеги, переходимо до нашого порядку денного сьогоднішнього засідання.

У нас сьогодні в порядку денному крім «Різного» лише одне питання, це проєкт Цивільного кодексу України (реєстраційний номер 15150) авторства народного депутата України, Голови Верховної Ради Стефанчука Руслана Олексійовича та багатьох інших народних депутатів України.

Отже, переходимо до розгляду цього питання. На початку у нас доповідь має представник профільного підкомітету. Але у нас на засіданні присутній і ініціатор, і один з авторів цього законопроєкту Руслан Олексійович Стефанчук. Тому, Іван Романович, як визначитися: спочатку ви, потім від авторів Руслан Олексійович, чи змінимо трошки?

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович. Я думаю, що правильно буде надати слово Руслану Олексійовичу. Він як основний ініціатор прийняття Цивільного кодексу, він голова робочої групи, я думаю, що правильно буде, він Голова Верховної Ради, я

думаю, що правильно буде спочатку надати слово Руслану Олексійовичу. А потім ми вже перейдемо до більш таких формальних питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді спочатку слово має Голова Верховної Ради Руслан Олексійович Стефанчук, після того всі інші.

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую.

Шановний Денисе Вячеславовичу, шановні члени комітету, вельмишановні присутні! Насамперед для мене вкотре велика честь сьогодні виступати на черговому етапі проходження Цивільного кодексу, оновленого у Верховній Раді України. Я насамперед хочу почати зі слів вдячності насамперед членам комітету, тому що ми після багатьох цих громадських обговорень, після певних реакцій з боку суспільства дуже багато попрацювали. І хочу подякувати кожному з вас, хто брав участь, тому що, на мою думку, цей варіант Цивільний кодекс 2.0, проєкт, став набагато кращий, набагато збалансованіший і ми дотрималися головного принципу, про який ми говорили на початках: якщо якась норма є конroversійна, ми залишаємо правове регулювання таким, як воно є. Окремо я дуже хочу подякувати науковим установам, університетам, Національній академії наук, а також окремим науковцям, з якими ми також провели величезну кількість роботи по доопрацюванню тих чи інших положень. І коли ви побачите, що ця редакція вже Цивільного кодексу, проєкту Цивільного кодексу, вона суттєво вирізняється тим, що ми врахували дуже багато зауважень як за результатами громадського обговорення, а ви знаєте, що Цивільний кодекс, проєкт Цивільного кодексу, більше двох місяців знаходився на громадському обговоренні на сайті Верховної Ради України, так і після цього по окремих питаннях також, ну, зокрема я бачу тут присутня Національна академія наук, ми, мені здається, дійшли всіх порозумінь і виписали всі необхідні речі, які зроблять цей Цивільний кодекс ще кращим.

Крім цього, я окремо хочу, звичайно, подякувати робочій групі, тому що це приклад того, як повинен готуватися нормативно-правовий акт. Майже 7 років працювала робоча група і працює далі, тому що ми розуміємо, що, дай боже, в разі прийняття в першому читанні перед нами відкриється ще велика робота підготовки до другого читання.

А те, що ми маємо станом на зараз, це повноцінний Кодекс приватного права, який складається з дев'яти книг: загальні положення, особисті права, речове право, право

інтелектуальної власності, зобов'язальне право, сімейне право, спадкове право, реєстраційне право, і це такий комплекс цивільно-правової і приватноправової матерії, яка безперечно, мені здається, в цьому стані, в оновленому стані всі перспективи бути підтриманою всім парламентом.

Крім цього, я хочу подякувати тим депутатам, які долучилися до підписання цього проєкту Цивільного кодексу. І я просто скажу, що це найбільший за масивом нормативно-правовий акт, який приймала будь-яка Верховна Рада будь-якого скликання, я думаю, що нам це вдасться, і дев'яте скликання нашого парламенту, цієї Верховної Ради України має увійти, маючи на своєму щиті такий важливий нормативно-правовий акт для кожного громадянина України, як Цивільний кодекс України.

На завершення. Підкреслюю, ми і далі відкриті для роботи. Ми готові дослухатися до всіх тих позитивних пропозицій, які тільки покращать становище для кожного громадянина, тому що Цивільний кодекс – це кодекс всіх і кожного. Тому прошу вас, долучайтесь до його доопрацювання.

А зараз я буду на цьому етапі вдячний, якщо комітет підтримає цю пропозицію з тим, щоб ми прийняли в першому читанні новий проєкт Цивільного кодексу України.

Дякую, Денис Вячеславович. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Олексійович.

Колеги, тепер давайте для доповіді від підкомітету – голова профільного підкомітету Іван Романович Калаур, ви.

Іван Романович. Іване Романовичу, зриваєте важливий законопроєкт.

_____. Треба Миколу Олексійовича співголовою призначити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович. Секретаріат, перевірте, будь ласка...

_____. Іван Романович прекрасно справляється з цим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зв'яжіться, будь ласка, з Іваном Романовичем.

_____. Я не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Олексійович, користуючись тоді нагодою, поки Іван Романович перепідключається у нас, скажіть, будь ласка, у нас в проекті рішення комітету передбачено продовжити наполовину строк подання поправок і пропозицій в разі прийняття законопроєкту. На вашу думку, достатньо цього строку?

СТЕФАНЧУК Р.О. У нас просто за Регламентом ми не маємо можливості більше ніж в два рази збільшити. Але я думаю, що, в принципі, в разі необхідності ми зможемо дорегулювати якісь речі, які можуть там виникнути з (*нерозбірливо*) поправками з боку комітету, і довести його до найвищого рівня нормативно-правової досконалості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Романович Калаур, чи є ви вже на зв'язку? Іван Романович.

Окей, колеги, доки Іван Романович...

_____ . Можна оголосити висновок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз, почекайте. Іван Романович, думаю, що проробив таку велику роботу, він не міг просто так відключитись, йому точно щось завадило екстраординарне.

Тому, колеги, якщо зараз може у когось із колег народних депутатів є бажання поставити питання Руслану Олексійовичу Стефанчуку, маєте нагоду.

_____ . Можна організаційно...

КАЛАУР І.Р. Я прошу вибачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович. Все, все.

КАЛАУР І.Р. Я прошу вибачення, колеги, чомусь інтернет пропав, то я зайду з мобільного.

Доброго дня всім! Мені надзвичайно приємно сьогодні бачити на засіданні комітету рідну наукову спільноту, яка долучилася до експертних висновків, взагалі до пропозицій до Цивільного кодексу. Радий вас всіх бачити і дякую вам за вашу плідну працю. Дякую суддівській спільноті, яка теж не стояла осторонь, а дуже активно

працювала для того, щоб цей кодекс дійсно був одним з найкращих кодексів в нашій державі. Тому всім теж я дякую від імені робочої групи за цю нелегку, складну і важливу, і в той же час інтелектуальну працю, яка от вилилася в цей проєкт, який ми сьогодні з вами будемо обговорювати.

Підкомітет з питань цивільного і адміністративного законодавства розглянув законопроєкт, цей законопроєкт був підтриманий більшістю членів підкомітету. І за результатами розгляду цього законопроєкту було прийнято наступне рішення.

Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проєкт Цивільного кодексу України (реєстраційний номер 15150 від 9 квітня 2026 року), поданий народним депутатом України Стефанчуком Русланом Олексійовичем та іншими народними депутатами України, та за результатами розгляду його в першому читанні прийняти за основу, продовживши наполовину строки подання поправок і пропозицій.

Наступне. Звернутися до Голови Верховної Ради з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду цього законопроєкту відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунень помилок та/або суперечностей у тексті законопроєкту, інших структурних частинах законопроєкту та/або інших законодавчих актах що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету його правового регулювання.

Рекомендувати Верховній Раді України зняти з розгляду:

проєкт Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку з оновленням (рекодіфікацією) положень книги першої (реєстраційний номер 14056 від 21 вересня 2025 року);

проєкт Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку з оновленням (рекодіфікацією) положень книги другої (реєстраційний номер 14057 від 21 вересня 2025 року);

проєкт Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (реєстраційний номер 14394 від 22 січня 2026 року);

проєкт Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (реєстраційний номер 14394-1 від 6 лютого 2026 року);

проєкт Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (реєстраційний номер 14394-2 від 6 лютого 2026 року).

Четверте. Рекомендувати Верховній Раді України визнати такими, що втратили чинність: Постанову Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України» у зв'язку з оновленням (рекодифікацією) положень книги першої» від 22 жовтня 2025 року, а також Постанову Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку з оновленням (рекодифікацією) положень книги другої» від 5 листопада 2025 року.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Калаура Івана Романовича.

Дякую, Денисе Вячеславовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Романовичу.

Так, колеги народні депутати, дивіться, або зараз виступи чи питання, або після того, як почуємо позицію Міністерства юстиції.

Роман Вячеславович Бабій, рука піднята.

БАБІЙ Р.В. Так, колеги, у мене по проекту деякі питання, проектного рішення. Дивіться, у нас там так, 3 і 4 пункт: зняти з розгляду ряд законопроектів і визнати такими, що втратили чинність. Мені здається, логічніше все-таки спочатку першим пунктом поставити зняти з розгляду, потім... Чи навіть так: такими, що втратили чинність, потім зняти з розгляду, а потім вже рекомендувати. Так витримується тоді послідовність, мені здається.

І ще тоді, можливо, до Руслана Олексійовича питання не стільки як до автора, скільки як до Голови Верховної Ради. Ми ж маємо голосувати оці питання, які рекомендувати зняти з розгляду і такими, що втратили чинність, визнати?

СТЕФАНЧУК Р.О. А вони будуть голосуватися як пропозиції комітету, тобто буде ставитися на голосування: прийняти за основу з урахуванням пропозицій комітету. І це вже як...

БАБІЙ Р.В. Тобто це буде одне голосування, я правильно розумію?

СТЕФАНЧУК Р.О. Одне голосування, так-так, все вірно, так.

ДЕМЧЕНКО С.О. А окрема постанова по цьому не потрібна?

СТЕФАНЧУК Р.О. Що-що?

ДЕМЧЕНКО С.О. Окрема постанова по цьому не потрібна, щодо втрати чинності
...(Не чути)

СТЕФАНЧУК Р.О Ні. Воно все виписується в єдиній постанові, там де буде враховано пропозиції комітету. Тому за Регламентом ставиться таким от чином, що ставиться прийняти за основу, але з урахуванням пропозицій комітету. Пропозиції комітету ви виписуєте в тому порядку, який є, і вони вже теж набувають отієї самої сили, як і постанова, оскільки це теж затверджується постановою Верховної Ради України.

БАБІЙ Р.В. Зрозуміло.

Дивіться, якщо, мені здається, що просто трошки змінити порядок пунктів. Але, якщо так, то нехай буде так, я особливо не наполягаю. Мені здається просто, що краще поміняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Дякую, Романе Вячеславовичу.

БАБІЙ Р.В. Можна ще одне питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Прошу.

БАБІЙ Р.В. Дивіться, наскільки я знаю, там намагаються ще, чи зареєстрували вже, альтернативний до цього. Ми будемо його, якщо він буде зареєстрований, окремо збиратися щодо цього?

КАЛАУР І.Р. Буде зареєстрований, тоді будемо приймати рішення. Що ми зараз наперед будемо думати: а якщо зареєструють альтернативний, чи ми зараз будемо це розглядати. Буде альтернативний – будемо приймати рішення. Для чого бігти наперед батька в пекло?

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто ми не чекаємо закінчення строків для подачі альтернативного?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп-стоп-стоп! Так, давайте по одному.

_____. Строк закінчений уже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По одному. По одному.

Строк закінчився вчора. Чи є станом на сьогоднішній день зареєстровані альтернативні законопроекти? Секретаріат.

КОЛІСНИК І.В. На сайті Верховної Ради альтернативні законопроекти відсутні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все.

_____. А в відділі реєстрації?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поняття не маємо.

_____. Невідомо, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У відділі реєстрації, ми розглядаємо те, що надходить в комітет.

_____. Роман Вячеславович, ти альтернативний реєстрував?

БАБІЙ Р.В. Ні, я не реєстрував. Я знаю, колеги по меншій мірі подали на реєстрацію вчора. Але чи зареєстрований? Тому я просто для себе взяв, як ми будемо діяти, щоб ми були до цього готові...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як завжди, будемо діяти розумно, розсудливо, виходячи з положень Закону «Про Регламент Верховної Ради України» і інших норм.

Так, ще, колеги, немає питань? Тоді Міністерство юстиції, прошу, ваша позиція по зазначеному законопроекту.

ФЕРЕНС О.М. Доброго дня. Заступник міністра юстиції України Олена Ференс.

Шановний Руслан Олексійович, шановний Денис Вячеславович, шановні члени Комітету з питань правової політики! До Міністерства юстиції надійшов на розгляд відповідний проєкт Цивільного кодексу. Він, звичайно, великий за об'ємом, підтверджу, наймовірна робота була проведена щодо доопрацювання і подання відповідної нової редакції, доопрацьованої з врахуванням певних моментів, що стосуються, наприклад, тої ж дев'ятої книги, навколо якої є дуже багато дискусій.

Враховуючи, що проєкт є об'ємним, то робота по його опрацюванню, звичайно, на сьогодні відбувається, це 803 сторінки. Тим більше, відповідно до доручення уряду Міністерство юстиції має отримати ще пропозиції і позиції 21-го центрального органу виконавчої влади і міністерства, відповідно робота триває.

У цілому Мін'юст підтримує необхідність рекодифікації Цивільного кодексу, враховуючи скільки в нас відбулося змін в цілому, і ми розуміємо, що цивільні правовідносини – це відносини, які стосуються кожного дня нашого життя, кожного громадянина. Є бачення, що неділі дві-три ще нам потрібно як би конструктивно попрацювати, і ми надамо відповідні наші пропозиції і зауваження, які будуть до нової редакції Цивільного кодексу.

Ще раз повторю, що в цілому дякуємо за велику роботу і підтримуємо необхідність рекодифікації цивільного законодавства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули позицію.

Так, колеги, дивіться, у нас присутні тут представники з різних інституцій, тому, якщо хтось бажає поставити зараз питання чи висловити свою позицію, будь ласка, піднімайте руку програмно, і тоді я буду надавати слова. Якщо не буде бажаючих виступити, висловитись, тоді будемо переходити до голосування за запропонований проєкт рішення.

Сергій Погрібний, Секретар Великої палати Верховного Суду.

ПОГРІБНИЙ С.О. Добрий день, шановні колеги. Сьогодні я буду виступати не як член робочої групи, а висловлю свою позицію від Верховного Суду. Верховний Суд детально опрацював законопроєкт 14394 і загальні пропозиції, це схвалення вочевидь рекодифікації цивільного законодавства. Хто як не Верховний Суд і суд знає, що Цивільний кодекс чинний вочевидь застарів і вимагає свого оновлення. Водночас треба відзначити, що Верховний Суд напрацював досить багато пропозицій щодо законопроєкту

14394 і просимо перед другим читанням їх опрацювати і врахувати пропозиції Верховного Суду.

Загалом позиція Верховного Суду спрямована на підтримку оновлення Цивільного кодексу. Більш детальні пропозиції після опрацювання законопроекту 15150. Думаю, що проєкт готовий до схвалення в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули позицію.

Колеги, ніхто більше не бажає виступити, поставити питання? Якщо ніхто з присутніх більше не бажає, тоді є пропозиція переходити до голосування за запропонований проєкт рішення комітету. Прошу.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 13 – за, 0 – утрималося, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одноголосно. Бажаю так, щоб було у Верховній Раді.

Руслан Олексійович, вітаємо.

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую. Дякую. Я дякую, вельмишановні колеги. Дуже вдячний. Це дуже знакове і важливе голосування. Ціную вашу підтримку і сподіваюся, в залі так само буде одноголосно. Ще раз дуже дякую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякую. Рішення прийнято.

Все, колеги, ми розглянули це питання. Тепер те, що пропонувалось Сергієм Олексійовичем Демченком, в «Різному» розглянути.

Всі, хто по цьому були, вам дякую. Продовжуємо працювати над цим досить, мабуть, одним із найважливіших документів нормативних для життя всієї країни в подальшому. І велика робота в разі ухвалення його Верховною Радою в першому читанні, звичайно, що буде проводитись для підготовки перед другим читанням цього законопроекту. Тому закликаю всіх активно включатися в цю роботу.

Тепер переходимо в питання «Різне». Мін'юст нам тут потрібен однозначно, щоб залишився. Сергій Олексійович, прошу озвучте питання, можливо, не всі в курсі цього.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозумів. Я спробую коротко. Вчора публічна заява від Голови Фонду держмайна пана Наталухи про те, що в одній з областей критична більшість нотаріусів безпідставно, не керуючись законом, відмовили в реєстраційних діях на звернення Фонду держмайна. В принципі, в своєму посилі прямо було обвинувачення висловлено, що це були умисні дії нотаріусів, які були кимось погоджені чи кимось ініційовані або зацікавленістю, або примусом відповідним. Оскільки ця річ була публічною, я думаю, ми мусимо розібратися в цій проблемі, в цьому питанні, з'ясувати наявність відповідних порушень з боку нотаріусів і зі свого боку почути або реакцію, реагування Міністерства юстиції відповідно, або зі свого боку ініціювати, напевно, якісь пропозиції, в тому числі законотворчого характеру, щоб виключити подібні ситуації, на які звернув увагу Голова Фонду держмайна України публічно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Перед тим як я надам слово Міністерству юстиції України, я насправді теж передивився цю публікацію, але насправді сам же Голова Фонду державного майна України Дмитро Андрійович Наталуха прокоментував в своїй статті, що він насправді не

те, що не має питань до Міністерства юстиції, він, навпаки, вдячний Міністерству юстиції, якщо не помиляюся, за державницьку позицію.

Прошу, Міністерство юстиції щодо цього...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ми ж не про претензії до Міністерства юстиції, ми про претензії до нотаріусів, які відмовили у відповідних реєстраційних діях безпідставно і у своїх *(нерозбірливо)*. Хто їм давав вказівку, це ж необов'язково Міністерство юстиції, це міг бути хтось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз почуємо, давайте, позицію Міністерства юстиції. А, чекайте, перед цим Ігор Павлович Фріс, потім Міністерство юстиції.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, колеги, дозвольте, я просто розставлю крапки над «і». У нас є певна практика, коли ми як громадяни України, або як, ну, ми з вами не представники юридичних осіб, а як громадяни України, маємо чинити ті чи інші реєстраційні або нотаріальні дії, забуваючи при цьому, що нотаріуси і державні реєстратори діють у межах і в спосіб, визначений законом. Якщо ми просто приходимо і кажемо до нотаріуса: видай мені, будь ласка, свідоцтво про право на спадщину, не подаючи певні документи або не звертаючись і не отримуючи встановлену законом відмову у вчиненні матеріальних дій, яку можна оскаржити до суду, то це не зовсім правильно. Так само і до реєстраторів.

Якщо Фонд державного майна або інша установа, або і ви, колеги, так само (це від мене, від людини, яка трошки розбирається в матеріалі, добра порада) звертається до будь-кого щодо вчинення або нотаріальних, або реєстраційних дій, а в цьому випадку це реєстраційна дія, то нагадаю вам, що законом встановлено дві форми подачі документів. Перша форма: це коли ти документально приносиш документи, в письмовому вигляді звертаєшся особисто, а другий: у нас є можливість, і у юридичних осіб вона як правило є, бо є електронні цифрові підписи, подавати ці документи в електронному вигляді. Тоді жодним чином тобі ніхто не скаже: я їх не отримав, не хочу отримувати або робити нічого не буду. Є встановлені законом процедура щодо зупинення реєстраційної дії і щодо її відмови, яка так само може бути оскаржена до суду.

Просто говорити, я ходив до нотаріусів, щось там комусь подавав, і щось вони мені казали, що цього не було, на моє звернення, сам Голова Фонду пан Дмитро Наталуха озвучив, що, Ігорю, ми ходили просто питалися від одного до другого, а нам казали:

робити не буде. А потім чомусь так сталося. У мене, відверто кажучи, виникає друге питання, чому це так сталося, хто повпливав на реєстраторів або нотаріусів, але я не хочу розводити цю, вибачте, ситуацію, роздмухувати її. Якщо є паперова якась... паперовий супровід, офіційні звернення або офіційні відмови, можемо їх, звісно, обговорювати. Якщо це просто публічна якась інформація, що ми ходили пробували, у нас нічого не вийшло, то, повірте, законом існує процедура визначена, яка визначає виключний порядок дії державних реєстраторів і нотаріусів, які в першу чергу вчиняють нотаріальні дії, а реєстратори – реєстраційні, це, скажімо, суміжний профіль нотаріусів, вони вчиняють нотаріальні дії і з наступною реєстрацією. А це реєстр юридичних осіб, і ці дії є, скажімо так, додатковими до загальних визначених Законом України «Про нотаріат».

Дякую. Я думаю, що я, в принципі, пояснив, але можемо і Дмитра Михайловича теж запитати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую.

Давайте надамо слово Міністерству юстиції, ...*(Не чути)*, розбиралися зі свого боку з ситуацією.

ФЕРЕНС О.М. Доброго дня ще раз. Дякую.

Хочу трохи розповісти історію. 10 квітня, п'ятниця, 16-а вечора, вже ми розуміємо, що це у нас переддень перед Великодніми святами. Відбувається засідання на одному з підприємств, яке знаходиться у сфері управління Фонду держмайна, і приймається рішення щодо зміни керівника. В установленому порядку нотаріус, до якого звертаються стосовно засвідчення підпису на цьому відповідному протоколі, він його засвідчує, потім стає питання щодо проведення відповідного подання заявки, проведення відповідної реєстраційної дії в Єдиному державному реєстрі речових прав.

Ще раз говорю, це відбувається у п'ятницю, у переддень Великодніх свят.

ДЕМЧЕНКО С.О. В Державному реєстрі юридичних осіб, напевно, а не державному реєстрі...

ФЕРЕНС О.М. Так, звичайно, це не нотаріальна дія, це, звичайно, проведення реєстраційний дій в ЄДР.

Хочу сказати трохи статистики щодо державних реєстраторів і нотаріусів, тому що як шановний Ігор Павлович дуже чудово пояснив ситуацію, у нас не всі нотаріуси

працюють в ЄДР, тому що, да, у них є це право, але це відповідно, хто підключений до ЄДР, то говорю, що станом на 30.03.26 року по Запорізькій області мають доступ до ЄДР 22 державних реєстратори, з них в Запоріжжі – 14. Це стосовно державних реєстраторів.

Станом на 15:00, наскільки в мене є інформація, що ЦНАП в передсвяткові дні вже не працював, тобто можливості нового керівника подати відповідні документи до державного реєстратора, за 15-у вже не було можливості, їм запропонували відповідно звернутися вже в понеділок, оскільки питання було великої державної ваги і, звичайно, потрібно було подати.

Що стосується нотаріуса. Значить, в Запоріжжі на сьогодні працює державних нотаріусів 7, контор державних 4, серед них, які підключені до ЄДР – 1 нотаріус. Приватних нотаріусів 100, працюють які в ЄДР – 20. Тобто ми бачимо відповідну статистику. І оскільки да, дійсно, я розумію, що новий керівник звертався на словах, як говориться, будь-яких офіційних відмов, будь-яких відмов вчинення, наполягаю, нотаріальних дій від нотаріусів не було і оскільки як би відмова була, можливо, як би, можливо, не було можливості доступу до Єдиного державного реєстру (ЄДР), можливо, ще якісь обставини, можливо, робочий день уже о 16-й годині приватного нотаріуса закінчився, тобто якісь обставини. І те, що на цей час відповідно працювали ще державні нотаріальні контори, як я говорю, що в нас 1 нотаріус в Запоріжжі працює в ЄДР, були подані в установленому порядку документи, ці документи були прийняті, і відповідно заведена заявка щодо проведення цієї реєстраційної дії до ЄДР, і відповідно як би були зміни внесені в установленому порядку.

Тобто питання врегульовано. Питання вичерпано. Будь-яких як би ситуацій, я хочу сказати, зі сторони Міністерства юстиції, що там хтось включав, виключав, дійсно, було відповідне прохання, враховуючи передсвяткову п'ятницю, то потрібно було допомогти, хто зміг прийняти ці документи і у встановленому законодавством порядку відповідно провести реєстраційну дію.

Да, вчора відбувалася дискусія, можливо, різна інтерпретація в зв'язку з тим, щоб не було цієї дискусії, сьогодні, мабуть, це питання не піднімалося відповідно на Комітеті з питань правової політики відповідно Сергієм Олексійовичем. Але я хочу сказати, що дія проведена. Всі діяли відповідно у межах і способ. Будь-яких офіційних відмов, ще раз говорю про те, що ніяких нотаріальних дій і відмов від вчинення нотаріальної дії в цій ситуації не було.

Дякую. Якщо є додаткові питання, готова відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є питання додаткові?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, є питання додаткові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть, будь ласка, чи є у вас перелік нотаріусів, до яких звертався Фонд держмайна, які відмовили йому у здійсненні відповідних реєстраційних дій?

ФЕРЕНС О.М. Міністерство юстиції переліку цих нотаріусів не має. Вірніше, я хочу наголосити, що звертався не безпосередньо Фонд держмайна, а заявником в цій ситуації є керівник, який було обрано відповідно на засіданні цього підприємства. Так що, можливо, цей перелік нотаріусів є у Фонду державного майна. У Міністерства юстиції цього переліку нотаріусів немає. І офіційних будь-яких звернень стосовно переліку нотаріусів не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олено, питання: чи отримало, можливо, Міністерство юстиції будь-які скарги щодо відмови вчинення нотаріальних дій по цих історіях?

ФЕРЕНС О.М. Скарг по цьому кейсу на сьогодні до Міністерства юстиції не надходило.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почув.

Так, колеги, чи є ще питання, чи немає?

ДЕМЧЕНКО С.О. Денис Вячеславович, це не нотаріальна дія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я ж не тільки...

ДЕМЧЕНКО С.О. Реєстраційних, реєстраційних дій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відмова у вчиненні, окей, реєстраційної дії. Да, вибачайте. Відмова у вчиненні реєстраційних дій.

Так, колеги, чи є питання ще?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, у мене є, колеги, бачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Да. Дякую.

Дивіться, в цій ситуації є публічний вислів достатньо вагомої посадової особи в державі, яка звинувачувала нотаріусів у відмові безпідставній здійсненні реєстраційних дій. Це фактично майже всі нотаріуси відповідної області. Я думаю, що нам треба все-таки з'ясувати, щоб поставити крапку в цьому питанні і публічно висловити позицію з приводу того, чи дійсно ці нотаріуси безпідставно відмовили, чи не безпідставно відмовили, що це за нотаріуси, їх прізвища. Те, що немає письмових відмов, я перепрошую, це не визначає відсутність незаконної дії з боку нотаріуса. Це просто визначає відсутність нам складності доказу у відповідних діях нотаріуса, якщо дійсно вони мали місце. Якщо ж вони не мали місця, то, напевно, має бути публічне якесь вибачення з боку голови Фонду держмайна перед нотаріусами, які були безпідставно звинувачені відповідним постом.

Тому, на мою думку, треба взяти паузу, отримати додаткову інформацію від Фонду держмайна України і, якщо буде ще необхідність, можливо, їх запросити на наше засідання і обговорити цю проблему безпосередньо за їх участю. Якщо у нас вийде така ситуація, що дійсно підтвердиться: безпідставно відмовили з боку нотаріусу на реєстраційні дії і у нас є якась складність в тому, що нема письмових відмов, то, можливо, треба ініціювати буде відповідний законопроект, що при будь-якій відмові вони зобов'язані надати письмово відповідну відмову, в письмовому вигляді або, якщо не надають письмової відмови, то достатньо якоїсь фіксації, продивитися цю історію. Нотаріуси, вони достатньо добросовісно завжди працюють, щоб відповідало дійсно чинним нормам. У них немає права відмовити, крім випадків, встановлених законом дійсно невідповідних дій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу, Віктор Дубовик, рука піднята.

ДУБОВИК В.В. Доброго дня, шановний пане голову, шановні народні депутати. Віктор Дубовик – керівник Директорату правової політики Офісу Президента.

Хотів би трохи доповнити шановного пана Сергія Демченка. Я думаю, що у Міністерства юстиції є всі можливості для того, щоб перевірити, яким чином здійснювався пошук і перегляд юридичної особи, стосовно якої необхідно було провести необхідні реєстраційні дії, і подивитися, хто з державних реєстраторів та нотаріусів переглядав таку юридичну особу в той проміжок часу, протягом якого мала бути здійснена така юридична дія. І таким чином встановити перелік нотаріусів та державних реєстраторів, які безпосередньо в цей момент заходили і дивилися цю юридичну особу, і дізнатися, чи співпадає цей перелік нотаріусів, які дивилися, з тим переліком, до якого теоретично звертався заявник з метою проведення такої реєстраційної дії.

Я думаю залучити ДП «НАІС» до цього, і отримання такої інформації не буде жодною проблемою. Отримавши цю інформацію, ми можемо встановити орієнтовний перелік тих, хто теоретично міг відмовити в проведенні такої реєстраційної дії. І Міністерство юстиції тоді буде мати всю інформацію, яка потрібна для того, щоб провести те, що було запропоновано паном Сергієм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Олена Ференс.

ФЕРЕНС О.М. Дякую. Я хочу сказати, що у разі надходження, якщо буде Фонд держмайна за доцільність звернення стосовно офіційного до Міністерства юстиції і повідомлення про тих нотаріусів, до яких зверталися чи не зверталися, тому що, я так розумію, зі слів, як було... 10 квітня відбувалося, просто зверталися, заходили до нотаріуса, заяв будь-яких не подавалося. Ще хочу звернути увагу, що реєстраційна дія проведена в установленому порядку. Керівник новий включений до ЄДР. Якщо, тобто звинувачувати, от зараз як би говорити, що нотаріуси діяли законно/незаконно, я хочу сказати ще раз, як сказав Ігор Павлович, що це не нотаріальна дія була. У разі звернення за нотаріальною дією, відповідно якщо відмовляє нотаріус у проведенні цієї нотаріальної дії, він має винести відмову.

Тут було як би в заяві, так розумію, офіційно на проведення державної реєстрації нотаріусом не було подано. Просто приходили і запитували, – Ігор Павлович чудово як би

може, додатково я попрошу прокоментувати, – заходять до приватного нотаріуса: ви проведете/не проведете цю реєстраційну дію? Я так розумію, що це було спілкування нового керівника, який хотів подати відповідні документи. Якщо керівник викладе це все у письмовому вигляді, будуть надані документи з Фонду держмайна, якщо вони вважають, це, звичайно, в Міністерства юстиції є можливість в ЄДР, подивитися, чи були ці пошуки, чи не було пошуків, у зв'язку з чим, але ж якщо в цьому буде дійсно відповідна потреба.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почули.

Колеги, чи є ще необхідність це питання обговорювати?

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, я пропоную просто отримати додаткову інформацію від Фонду держмайна України. І якщо Мін'юст зможе додаткову інформацію, те, що пан Дубовик запропонував, отримати і також, і тоді ми зможемо все співставити і зрозуміти ситуацію.

Просто ми мусимо зрозуміти: ця публічна заява, вона фактично містить не просто порушення з боку нотаріусів, якщо вона правдива. Вона містить склад злочину, оскільки Фонд держмайна керівник вказує на те, що нотаріуси діяли за вказівкою. Тобто це злочинна дія фактично, спрямована на те, щоб узгоджено не здійснювати нотаріальні дії для того, щоб не змінювати якийсь процес чи, навпаки, його змінити. Тому це дуже серйозна ситуація і просто так її залишити не можна.

Тому пропозиція ще раз. Отримаємо відповідні відповіді, якщо буде можливість, то з боку комітету запит, якщо пан голова погодиться відповідно підписати, я не бачу в цьому проблеми, тим паче публічна історія до Фонду держмайна звернутися, а Міністерство юстиції, напевно, що зможе, напрацює відповідно до того, що ми обговорили. І після отримання цієї інформації поставити крапку в ту чи іншу сторону вирішення цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, Сергій Олексійович, ви такий самий народний депутат, я думаю, що на ваше депутатське звернення ніхто не посміє не відповісти. Так що якщо ви бачите...

ДЕМЧЕНКО С.О. Як скажете, пане голово. Добре. Без питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тому я думаю, що зможете організувати цей процес.

ДЕМЧЕНКО С.О. Мені головне, що це узгоджено. Ми з вами разом переговорили, цього достатньо мені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну, ви це питання підняли, тому от ми тут і обговорюємо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Дякую. Прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олена Ференс.

ФЕРЕНС О.М. Я перепрошую, дозвольте ще один маленький коментар. Звичайно, у разі надходження відповідно офіційних запитів Міністерство юстиції в межах своїх повноважень надасть інформацію. Водночас якби пошук по реєстру, відповідні навіть запити, щоб на НАІС надав, в нас також для цього мають бути відповідні підстави, тому що безпідставно пошук в реєстрі ніхто не здійснює, тобто у Мін'юсту теж має бути підстави для відповідного пошуку. У зв'язку, ще раз хочу сказати, що у разі надходження від Фонду держмайна і пояснення відповідного керівника, до кого він звертався, якщо у нього є ці прізвища нотаріусів, відповідно перевірка Міністерством юстиції буде проведена.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я думаю, що той, хто ініціював, і вирішить питання, чи є необхідність щось додаткове з'ясувати, скарги і так далі, і тому подібне.

Тоді ми вичерпали порядок денний. Всім дякую за засідання, участь в засіданні комітету, в роботі і в комітеті. Всім бажаю безпеки, гарного плідного дня і попереду багато цікавих робочих днів. Все, до зустрічі.